

## عنوان مقاله:

ساخت کلان رباعیات نیما یوشیج

## محل انتشار:

دوفصلنامه زبان و ادبیات فارسی، دوره 31، شماره 94 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

## نویسنده:

احمد سنجولی - University of Zabol

## خلاصه مقاله:

ساخت کلان به ساختار زیرین و بنیادینی اطلاق می‌شود که نظام و سازمان متن یا گفتمان را تبیین و تفسیر می‌کند. در بررسی و توصیف ساخت کلان رباعیات نیما، که برپایه طرح ساخت گفتمانی و متنی لطف‌الله یارمحمدی درباره رباعیات خیام صورت گرفته و مبتنی بر سه سازه «توصیف»، «توصیه» و «تعلیل» است، علاوه بر این سه سازه، سازه‌های «تمنا و آرزو»، «تاسف»، و «تعجب» نیز قابل تشخیص است. براساس این طرح، رباعیات نیما را می‌توان به سه دسته رباعیات تک سازه ای، دوسازه ای و سه سازه ای تقسیم کرد. رباعیات تک سازه ای بیش از نیمی از کل رباعیات نیما را به خود اختصاص داده است. سازه اصلی و محوری در رباعیات نیما سازه توصیف است که بیشترین بسامد را دارد و در آن نیما به توصیف احوال خود، به ویژه احوال عاطفی خویش، در قالب گفت و گوهایی عاشقانه با معشوق پرداخته است. همچنین، توصیف طبیعت، انسان، جهان و دیگر مقوله‌های کلی از دیگر عناصر سازه توصیف در رباعیات او به شمار می‌آید. از آنجاکه در دستگاه ارتباطی رباعیات نیما، جزء فرستنده در مرکز و کانون توجه قرار دارد، گفتمان رباعیات او از نوع توصیفی است. نگاه نیما در این اشعار به مقوله‌هایی همچون عشق، انسان و جهان، غالباً مبتنی بر نگرش سنتی است و فقط در رباعیاتی که در آنها به توصیف طبیعت پرداخته، نشانه‌هایی از بینش نو و تازه او دیده می‌شود.

## کلمات کلیدی:

Macro-Construction, Nima Yushij, Quatrain, Yarmohammadi, ساخت کلان, نیما یوشیج, رباعی, یارمحمدی.

## لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1768612>

